

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024- 2027

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Literatura faktu i faktopisarstwo
Kod przedmiotu*	IC2/34
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	2 rok/ sem. III
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy / uzupełniający
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr hab. Jolanta Kowal, prof. UR (członkini Zespołu Programowego kierunku studiów DiKS)
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR Agata Paliwoda (autorka programu) i pracownicy Zakładu Literatury Polskiej XX i XXI wieku, literaturoznawcy

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (ja- kie?)	Liczba pkt. ECTS
3		15							1

1.2. Sposób realizacji zajęć**X zajęcia w formie tradycyjnej**

zajęcia prowadzone są w formie zdalnej (jeśli wynika to z aktualnie obowiązujących przepisów).

1.3. Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)

Zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student posiada wiedzę z historii literatury i kultury na poziomie szkoły średniej oraz gatunkach dziennikarskich wyniesioną z dotychczasowych studiów (głównie z przedmiotu Tradycyjne gatunki dziennikarskie – 1 rok, sem.I).

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie studentów z istotnymi zagadnieniami i problemami dotyczącymi literatury faktu.
C ₂	Doskonalenie umiejętności analizy tekstów z obszaru literatury faktu.
C ₃	Kształcenie rozumienia specyfiki tekstów z obszaru literatury faktu.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student/ka posiada wiedzę o najważniejszych problemach dotyczących literatury faktu.	K_Wo1, K_W o3
EK_02	Student/ka potrafi analizować teksty z obszaru literatury faktu, oceniać je i formułować przy tym różnorakie wnioski.	K_Uo9
EK_03	Student/ka potrafi krytycznie oceniać poziom swojej wiedzy i dążyć do jej stałego pogłębiania.	K_Ko3

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
1. Literatura faktu – definicje terminu, wyznaczniki, historia, źródła popularności.
2. Problematyka gatunków w literaturze faktu; pograniczność gatunkowa; poznanie, wiedza, prawda, bezstronność a fikcja, (auto)kreacja i subiektywizm: a. Reportaż i jego typy, powieść reportażowa. b. W kręgu pamięci – autobiografia, dziennik, pamiętnik. c. List. Różnorodne aspekty dyskursu epistolograficznego. d. Biografistyka: modele i typy biografii; odmiany gatunkowe biografii literac-

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

kiej.
e. „Sztuka rozmowy” – wywiad-rzeka.

3.4 Metody dydaktyczne

Analiza tekstów z dyskusją, elementy wykładu, praca w grupach

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pi- semny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dy- daktycznych (w, ćw., ...)
EK_01	referat, ocena wypowiedzi w trakcie zajęć	Ćw.
EK_02	referat, ocena wypowiedzi w trakcie zajęć	Ćw.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć	Ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest aktywny udział w ćwiczeniach– przygotowanie refe-
ratu, udział w dyskusji.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻO- NYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowa- nie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (<u>udział w konsultacjach, egzaminie</u>)	1
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (<u>przygotowanie do zajęć, zaliczenia, egzaminu,</u> itp.)	14
SUMA GODZIN	30
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	1

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy
studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	Nie przewidziano
------------------	------------------

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- UWAGA: Literaturę podmiotową (listę tekstów z obszaru literatury faktu do przeczytania przez studentów) proponują indywidualnie prowadzący ćwiczenia.

Całek A., *Biografia jako reprezentacja*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Poetica” 2016, nr 4.

Czermińska M., *Autobiograficzny trójkąt: świadectwo, wyznanie i wyzwanie*, Kraków 2000 [tu: *Obszar prozy niefikcjonalnej; Autobiograficzny trójkąt: świadectwo, wyznanie i wyzwanie*].

Czermińska M., *Epistolarne formy* [w:] *Słownik literatury polskiej XX wieku*, red. A. Brodzka i in., Wrocław-Kraków 1993.

Frukacz K., *Między ekonomią a afektywnością. Polski reportaż literacki w paradygmacie kultury uczestnictwa*, „Teksty Drugie” 2019, nr 6.

Madejski J., *Praktykowanie autobiografii. Przyczynki do literatury dokumentu osobistego i biografistyki*, Szczecin 2017 [tu: *Praktykowanie autobiografii; Portret, słownik, sylwa... Biografistyka (literacka) na przełomie XX i XXI wieku; Do(tykanie) osoby. Współczesna biografistyka literacka*].

Niedzielski C., *Hasło: Literatura faktu* [w:] *Literatura polska XX wieku. Przewodnik encyklopedyczny*, red. A. Hutnikiewicz, A. Lam, t. 1, Warszawa 2000.

Różański M., *Wywiad-rzeka. Między teorią a praktyką gatunku*, „Białostockie Studia Literaturoznawcze” 2018, nr 13.

Rybicka E., *Antropologiczne i komunikacyjne aspekty dyskursu epistolograficznego*, „Teksty Drugie” 2004, nr 4.

Wolny-Zmorzyński K., *Reportaż: jak go napisać*, Warszawa 2004 [tu: *Wyznaczniki reportażu; Systematyka reportażu*].

Żyrek-Horodyska E., *Reportaż biograficzny czy biografia reportażowa? Refleksje genologiczne i analiza przypadku*, „Autobiografia. Literatura. Kultura. Media” 2018, nr 2.

Literatura uzupełniająca:

Główczewski A., *Poetyka i pragmatyka „rozmów z...”*, Toruń 2005 [tu: *„Rozmowy z...” jako gatunek literatury niefikcjonalnej*].

Hartsock J.C., *Literary Reportage. The 'Other' Literary Journalism*, „Genre. Forms of Discourse and Culture” 2009, vol. 42, no. 1-2, <https://read.dukeupress.edu/genre/article-abstract/42/1-2/113/5621/Literary-Reportage-The-Other-Literary-Journalism?redirectedFrom=fulltext>.

Jeziorska-Haładyj J., *Tekstowe wykładniki fikcji. Na przykładzie reportażu i powieści autobiograficznej*, Warszawa 2013 [tu: *Fikcja w reportażu*].

Lejeune P., *Wariacje na temat pewnego faktu. O autobiografii*, red. R. Lubas-Bartoszyńska, przeł. W. Grajewski i in., Kraków 2001 [tu: *Pakt autobiograficzny*].

Nadana-Sokołowska K., *Codziennosc kobiet i feminizm. Autobiografia Danuty Wałęsy* [w:] *Literatura bez fikcji. Między sztuką a codziennością. W stronę nowej syntezy (3)*, red. M. Hopfinger, Z. Ziątek, T. Żukowski, Warszawa 2019.

Paliwoda A., *O „Dzienniczku” z Indii Bogdana Czaykowskiego* [w:] *Kontynenty*, t. 2: *Studia i szkice o twórczości Bogdana Czaykowskiego*, red. M. Rabizo-Birek, B. Szałasta-Rogowska, Katowice–Rzeszów 2021.

Rodak P., *Między zapisem a literaturą. Dziennik polskiego pisarza XX wieku (Żeromski, Nałkowska, Dąbrowska, Gombrowicz, Herling-Grudziński)*, Warszawa 2011 [tu: *Dziennik osobisty: między reprezentacją historyczną a literacką; Status prawdy w dzienniku: czas, osoba, materialność; Trzy prawdy dziennika: wydarzenie, doświadczenie, rzeczywistość*].

Ziątek Z., *Dwa dwudziestolecia. Literatura jako reportaż i reportaż jako literatura* [w:] *Nowe dwudziestolecie (1989-2009). Rozpoznania, hierarchie, perspektywy*, red. H. Gosk, Warszawa 2010.

Żyrek-Horodyska E., *Od amerykańskiego snu Thompsona po ukraiński Mordor Szczerka. Estetyzacja świata w duchu gonzo*, „Konteksty Kultury” 2017, z. 2.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej